

Gemeente
Sliedrecht

College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Gemeente Sliedrecht

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Postbus 16
3360 AA Sliedrecht

Telefoon **14 0184**
gemeente@sliedrecht.nl
www.sliedrecht.nl

Datum
5 juli 2016

Betreft
Overzicht emissie zeer
zorgwekkende stoffen
Chemours

Bijlage

Uw kenmerk
PZH-2016-551024618
DOS-2015-0007823

Ons kenmerk

Uw brief van
10 mei 2016

Afdeling
Ruimte

Telefoon direct
(0184) 495 967

Behandeld door
DM Roza

Geacht college,

Als bijlage bij uw brief van 10 mei 2016 (ontvangen 19 mei 2016) ontvingen wij van u een overzicht van door Chemours geëmitteerde ZZS-stoffen over de jaren 2000 t/m 2014.

Het emissieoverzicht heeft lang op zich laten wachten. Geconstateerd is dat de verstrekte informatie over CO en benzeen in het jaar 2010 incorrect is. Daarnaast ontbreken gegevens over (verdacht) kankerverwekkende stoffen en roept de gegeven informatie nieuwe vragen op. Ten slotte is nog geen zichtbaar initiatief genomen om de gemeente Sliedrecht te betrekken bij het minimalisatie-onderzoek van ZZS-stoffen (periodieke herbeoordeling). Daarom ontkomt het college er niet aan schriftelijk te reageren.

Wij waarderen het initiatief van gedeputeerde Vermeulen om contact op te nemen en een overleg te organiseren, nadat bleek dat het aangeleverde overzicht incorrect is. Graag zien we, samen met de gemeenten Dordrecht en Papendrecht waarmee we in deze samen optrekken, op korte termijn uw uitnodiging tegemoet.

Gelet op het voorgestelde overleg, willen we ter voorbereiding en niet limitatief de volgende vragen en verzoeken inbrengen.

Gerapporteerde jaarvrachten

Chemours moet op grond van voorschrift D8 van de vigerende vergunning dit jaar rapporteren over mogelijke emissiebeperkende maatregelen voor de stof *formaldehyde (methanal)*.

Vraag: Kunt u bevestigen dat hierover nog dit jaar gerapporteerd wordt?

Met betrekking tot *perfluorisobuteen* (PFIB) blijven de gerapporteerde emissies vanaf 2008 binnen de totaal vergunde emissies van deze stof die vrijkomt bij de

monomerenfabriek en de Teflon/FEP. In de jaren 2006 en 2007 heeft kennelijk een forse overschrijding van de PFIB-emissie plaatsgevonden. Deze stof is ook bij lage concentraties al extreem acuut toxisch. Uit de considerans van de vergunning van 2013 kan worden afgeleid dat dit geen gevolgen zal hebben gehad onder voorwaarde dat het geen piekemissie betrof.

Verzoek: Op grond hiervan verzoeken wij u om opheldering op de volgende punten:

1. Wat is de oorzaak van deze overschrijding;
2. Is de emissie continue geweest of zijn er ook pieken geweest;
3. Is de overschrijding gemeld conform hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer;
4. Is overgegaan tot handhaving, en zo ja, op welke manier?

Geconstateerd is dat de opgaven van de vrachten voor *koolmonoxide* en *benzeen* voor 2010 niet juist zijn. De tabel dient op dit punt te worden gecorrigeerd.

Verzoek: Wij zien – conform uw toezegging - een gecorrigeerde lijst tegemoet.

Wij missen *dichloormethaan* (DCM) in de lijst van ZZS-stoffen. Ondanks dat DCM formeel niet op de ZZS-lijst staat verzoeken wij u toch om deze stof in de gecorrigeerde lijst op te nemen. Tevens verzoeken wij u om deze stof mee te blijven nemen in het kader van de minimalisatieverplichting. De stof wordt ook als zodanig genoemd in voorschrift D.8 van de vergunning. In de NeR (Nederlandse emissie Richtlijn) werd deze stof als "verdacht carcinogeen en "mogelijk carcinogeen" voor de mens beschouwd.

Vraag: Wat is de reden om deze stof niet mee te nemen in de minimalisatieverplichting, anders dan alleen het feit dat de stof niet voorkomt op de ZZS-lijst van het RIVM. De ZZS-lijst is niet limitatief.

Minimalisatieverplichting voor ZZS-stoffen

Op grond van de NeR was al sinds eind 1998 de minimalisatieverplichting voor (verdacht) kankerverwekkende stoffen verplicht. Mede op uitdrukkelijk verzoek van de gemeente Sliedrecht is voorschrift D.8 in de vergunning van 2013 opgenomen. De NeR is omgezet naar het Activiteitenbesluit dat op 1 januari 2016 van kracht is geworden. Het hier meest relevante deel is artikel 2.4.

Zowel op grond van voorschrift D.8 van de vergunning als op grond van artikel 2.4 van het Activiteitenbesluit dient Chemours een onderzoek uit te voeren dat ziet op zoveel mogelijk beperking van emissies van kankerverwekkende c.q. ZZS-stoffen. Hierbij dienen ook maatregelen te worden overwogen die verder gaan dan "alleen" toepassing van BBT.

Op grond van voorschrift D.8 dient dit onderzoek dit jaar te worden uitgevoerd.

Verzoek: Wij verzoeken u om voortvarend van start te gaan met het minimalisatie onderzoek en daarbij artikel 2.4 en voorschrift D.8 te combineren zodat ook dichloormethaan wordt meegenomen als zou het om een ZZS-stof gaan.

Verzoek: Gezien de opleveringstermijn verzoeken wij u om aan te geven of Chemours inmiddels gestart is met het minimalisatieonderzoek en wanneer het gereedkomen hiervan is gepland.

Indien uit het onderzoek of naar aanleiding van het onderzoek door U wordt vastgesteld, dat nadere maatregelen kunnen worden voorgeschreven in het kader van de minimalisatieverplichting van ZZS-stoffen, dient dat voortvarend in een afdwingbaar (en appellabel) voorschrift (met uiterste termijn) in de vergunning van Chemours te worden neergelegd.

Verzoek: Na afronding van het onderzoek verzoeken wij u een appellabel besluit te nemen.

Wij willen nadrukkelijk in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij de implementatie van voorschrift D8 van de vergunning in combinatie met artikel 2.4 van het Activiteitenbesluit. Op grond van voorschrift D.8 dient dit onderzoek dit jaar te worden uitgevoerd. Het adviesrecht van gemeenten is geborgd via artikel 2.26,3^e lid Wabo. Chemours is gevestigd in Dordrecht. Toch heeft de provincie toegezegd dat Sliedrecht ook zal worden beschouwd als hebbend adviesrecht zoals ook Dordrecht dat heeft.

Vraag: Op welke wijze en wanneer wordt de gemeente Sliedrecht betrokken?

Wij wijzen u erop dat de ZZS-lijst geen uitputtende lijst is. Wij verzoeken u na te gaan of Chemours nog meer stoffen emitteert die mogelijk nu ten onrechte niet op de ZZS-lijst staan. Uit uw brief van 10 mei 2016 blijkt dit niet onomstotelijk. Het is voor de leefomgeving van eminent belang dat strikt wordt gehandhaafd op de momenteel vergunde emissies en er voor te zorgen dat er geen overschrijdingen plaatsvinden. Waar relevant dienen ook emissiemetingen te worden uitgevoerd, bij voorkeur in opdracht van de provincie, zodat niet altijd op metingen en berekeningen van Chemours hoeft te worden vertrouwd.

Emissies en eigenschappen van GenX, E1 en FRD-903

De emissie van FRD-903 is niet vergund in de vergunning van 1998. Deze stof is nieuw in de vergunning van 2013. De stof komt vrij als gevolg van ontleding van GenX dat, zoals bekend, C8 vervangt. Tijdens de vergunningprocedure die leidde tot de huidige vergunning van oktober 2013 zijn er door de gemeente Sliedrecht zienswijzen ingediend met betrekking tot de vervanging van C8/PFOA door GenX en de gevolgen hiervan.

In een brochure van Chemours staat dat GenX persistent is in het milieu en dat daarom alles erop gericht is om emissies naar de omgeving in welke vorm dan ook te voorkomen. Verder schrijft Chemours dat GenX veel veiliger is voor arbeiders in de fabriek omdat het lichaam de stof relatief snel uitscheidt. In lage doses zou de stof niet mutageen zijn ondanks dat in dierstudies wel effecten zijn gevonden. Opmerkelijk is dat DuPont stelt dat voor deze stof veranderingen in levers van ratten niet door te trekken zijn naar effecten op mensen. DuPont acht GenX daarom veel veiliger dan C8.

De brief van uw college van 9 februari 2016 geeft een antwoord op de vraag van de gemeente met betrekking tot de vervanging van C8 door GenX en de mogelijk gevolgen daarvan. Onduidelijk is of de informatie in deze brief afkomstig is uit dezelfde brochure van Chemours of dat de provincie zelf navraag heeft gedaan bij Infomil/RIVM.

Evenmin is de emissie van FRD901 vergund. E1 is een ether en volgens de considerans als een minder toxische gO2 stof geclassificeerd. FRD-903 is veel toxischer zoals blijkt uit door DuPont aangeleverde informatie en valt daarom in de hoogste gO1 klasse. DuPont claimt dat de stof niet kankerverwekkend zou zijn. De stof zou daarom niet vallen onder de minimalisatieverplichting.

Er is geen concentratienorm voor de FRD-903 emissie uit de Teflon-PTFE afdeling opgenomen. In de considerans wordt dit gemotiveerd door te stellen dat de vergunde vracht onder de grensmassastroom van de NeR blijft. Het is merkwaardig dat voor Teflon-FEP wel een concentratienorm van 20 mg/Nm3 is opgenomen ondanks dat de vracht uit Teflon FEP (40 kg/jaar) veel lager is dan van Teflon PTFE (600 kg/jaar).

Vraag: Kunt u gelet op de beschikbare informatie en vergunning het volgende bevestigen:

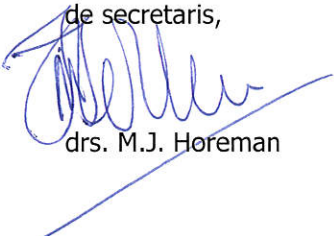
1. Emissies van GenX naar de lucht zijn niet vergund. Dat betekent echter niet automatisch dat de stof niet geëmitteerd wordt. Wij verzoeken u om te bevestigen dat met metingen onder representatieve omstandigheden is geverifieerd dat GenX inderdaad niet naar de lucht wordt geëmitteerd. Bent u bereid metingen uit te voeren als dat nog niet is gedaan.
2. FRD-903 is een giftige stof die wel geëmitteerd mag worden. Voor de grootste bron is alleen een vrachtnorm opgenomen, geen concentratienorm. Niet duidelijk is of Infomil/RIVM betrokken is geweest bij de normering van deze stof tijdens de vergunningverlening. Wij verzoeken u om de claim van Chemours dat de stof niet kankerwerkend is bij Infomil/RIVM te verifiëren. Bent u bereid om te overwegen om hiervoor toch een concentratienorm in de vergunning op te nemen.
3. Onduidelijk is of er sinds 2013 metingen zijn uitgevoerd om de vergunde emissies (vracht en/of concentratie) van FRD-903 te verifiëren. Wij verzoeken u om toezending van deze meetresultaten. Bent u bereid metingen uit te voeren, die door de provincie zijn opgedragen, als die er niet zijn.
4. De emissie van E1 is ten opzichte van FRD-903 minder relevant als de stof terecht in de gO2-klasse is ingedeeld. Wij verzoeken u om aan te geven of Infomil akkoord is gegaan met deze indeling.

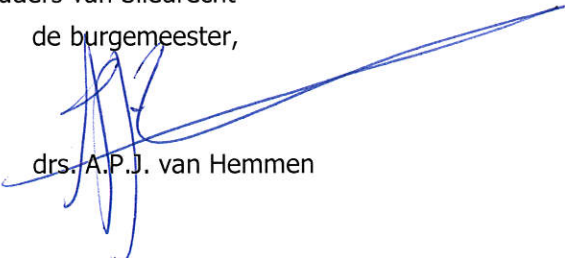
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Sliedrecht

de secretaris,

de burgemeester,

drs. M.J. Horeman

drs. A.P.J. van Hemmen